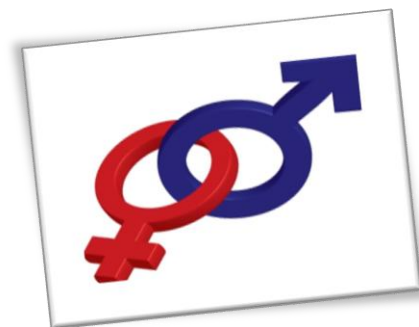

*Nie sposób kosztować rozkoszy miłości
nie przyswoiwszy sobie jej cnót*
H. Balzak

Etap edukacyjny - IV etap, klasa pierwsza szkoły ponadgimnazjalnej

CELE:

- + Pogłębianie wiedzy związanej z seksualnością człowieka i prokreacją.
- + Kształcenie umiejętności prowadzenia rozmów na temat seksualności w zróżnicowanym płciowo zespole klasowym.
- + Kształcenie umiejętności empatycznej pracy w grupie.

METODY:

- + asocjogram,
- + kula śnieżna
- + pogadanka z elementami „burzy mózgow”,
- + ranking,
- + moderacja wizualna,
- + dyskusja.

FORMY:

- + praca w grupach,
- + praca indywidualna,
- + praca z całym zespołem klasowym.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- + arkusz szarego papieru do zapisania kontraktu obowiązującego podczas zajęć,
- + markery,
- + zdjęcia najlepiej formatu A-4 przedstawiające różne sytuacje życiowe, krajobrazy, pejzaże lub karty edukacyjne (http://www.oh-cards.com/files/flyer_poln.pdf),
- + kolorowe kartki,
- + arkusze szarego papieru dla grup,
- + klej dla grup,
- + kartki samoprzylepne,
- + kartki A4,
- + długopisy,
- + cukierki,
- + karty ewaluacji.

CZAS TRWANIA: 90 minut (lub 2 x po 45 minut).

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

FAZA WSTĘPNA:

Czynności organizacyjno - porządkowe.

Podanie tematu zajęć:

Kilka słów o seksualności

Zawarcie kontraktu: Każdy ma prawo do.....

Uczniowie siedząc w kręgu tworzą kartę praw, które będą obowiązywały na zajęciach. Młodzież podaje swoje propozycje dokończenia zdania „Każdy ma prawo do ...”, które po akceptacji wszystkich zostają zapisane na arkuszu papieru.

Podsumowując pracę nauczyciel prosi kolejno uczniów o aprobatę stworzonego kontraktu, poprzez wypowiedzenie słowa „Akceptuję”.

(Przykład – każdy ma prawo do wypowiedzi, każdy ma prawo do swojego zdania, każdy ma prawo aby być wysłuchanym itp.)

Komentarz:

Nauczyciel powinien zwrócić uwagę na konieczność ścisłego przestrzegania praw, które zostały ustalone przez całą klasę oraz wspomnieć o dyskrecji.

Uwaga:

Kontrakt zostaje powieszony w widocznym miejscu, tak aby w każdej chwili zarówno uczestnicy zajęć jak i nauczyciel mogli się do niego odwołać.

FAZA REALIZACYJNA:

Ćwiczenie 1 CO OZNACZA SEKSUALNOŚĆ ?

Uczniowie tworzą na tablicy asocjogram związany ze słowem seksualność.

Rys. 1 Fragment asocjogramu.

Nauczyciel podsumowując ćwiczenie prosi młodzież o ustalenie definicji seksualności, uczniowie tworzą definicję najpierw samodzielnie, następnie w parach, potem w czwórkach na końcu powstaje jedna definicja stworzona przez cały zespół klasowy. Nauczyciel podsumowując tę część lekcji odwołuje się do definicji ustalonej przez WHO w ramach Deklaracji Praw Seksualnych (2002 r.).

Materiały pomocnicze dla nauczyciela:

„ Seksualność jest integralną częścią osobowości każdej istoty ludzkiej. Jej pełny rozwój zależy od zaspokojenia podstawowych ludzkich potrzeb, takich jak pragnienie obcowania, intymności, ekspresji uczuć, czułości i miłości.

Seksualność wynika z interakcji zachodzących między jednostką a otaczającą ją strukturą społeczną. Pełen rozwój seksualności jest niezbędny do osiągnięcia dobrostanu w wymiarze indywidualnym, interpersonalnym oraz społecznym.

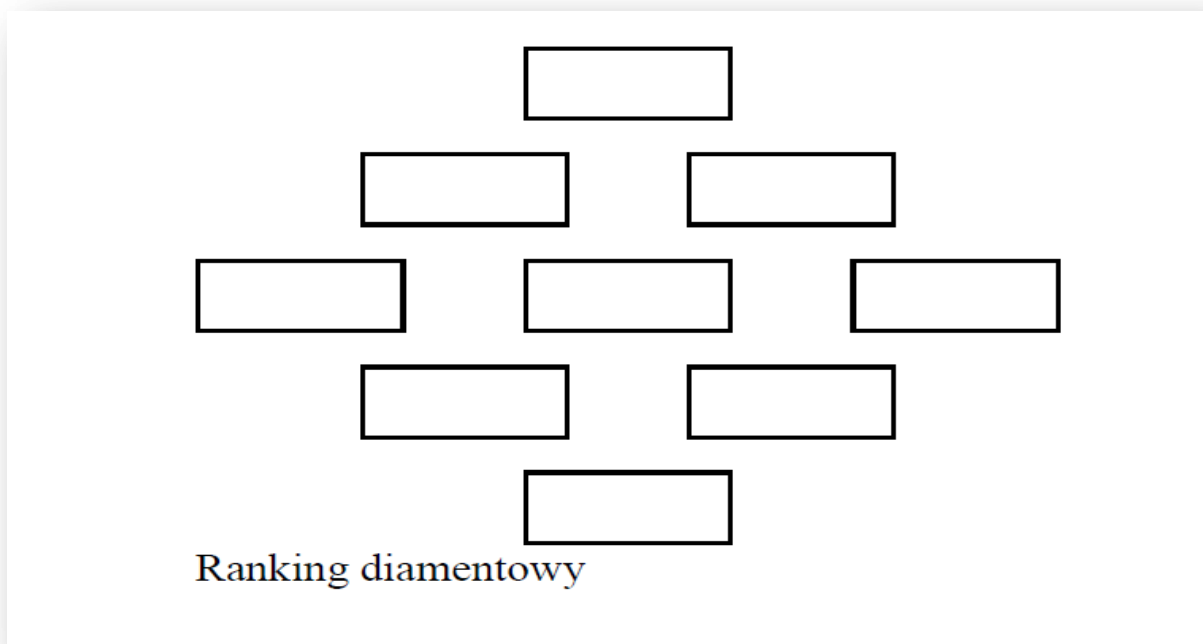
Prawa seksualne należą do uniwersalnych praw człowieka, bazujących na niezbywalnej wolności, godności i równości wszystkich istot ludzkich. Ponieważ zdrowie jest fundamentalnym prawem człowieka, tak samo podstawowym prawem musi być jego zdrowie seksualne.

W celu zapewnienia zdrowego rozwoju seksualności jednostek ludzkich i społeczeństw wszystkie społeczeństwa muszą uznawać, promować, szanować poniższe prawa seksualne i bronić ich wszystkimi środkami. Zdrowie seksualne rozwija się w środowisku, które uznaje, respektuje i szanuje te prawa seksualne."

Tłumaczenie: prof. Zbigniew Lew – Starowicz

Ćwiczenie 2 O JAKICH WARTOŚCIACH MYŚLĘ MÓWIĄC O SEKSUALNOŚCI?

Uczniowie indywidualnie wypisują na otrzymanych od nauczyciela kartkach (połowa formatu A-4) wszystkie wartości, które kojarzą im się z omawianą tematyką. Następnie w grupach wykorzystując metodę diamentowego rankingu szeregują wartości. Uczniowie nakleją kartki na otrzymany arkusz szarego papieru, eliminując powtarzające się.

Rys. 2 Diamentowy ranking.

Liderzy grup zadaniowych prezentują utworzone rankingi omawiając je.

Nauczyciel podsumowując ćwiczenie zwraca uwagę na uniwersalne wartości, które jednoczą ludzi i sprawiają, że są oni w stanie porozumiewać się na różnych płaszczyznach.

Ćwiczenie 3 JAK CZUJĘ SIĘ MÓWIĄC O SEKSUALNOŚCI?

Uczniowie dzielą się swoimi odczuciami poprzez wybór jednego ze zdjęć przygotowanych przez nauczyciela, które najpełniej oddaje ich emocje. Wszyscy uczniowie siedzący w kręgu prezentują wybrane zdjęcie pozostałym, a chętni uzasadniają swój wybór.

Komentarz:

To ćwiczenie ma prowadzić do budowanie atmosfery zaufania i poczucia bezpieczeństwa w grupie oraz skłonić młodzież do refleksji i wyciszenia.

Uwaga:

Nauczyciel może wykorzystać do tego ćwiczenia karty edukacyjne.

(http://www.oh-cards.com/files/flyer_poln.pdf)

Ćwiczenie 4 Tematy TABU?

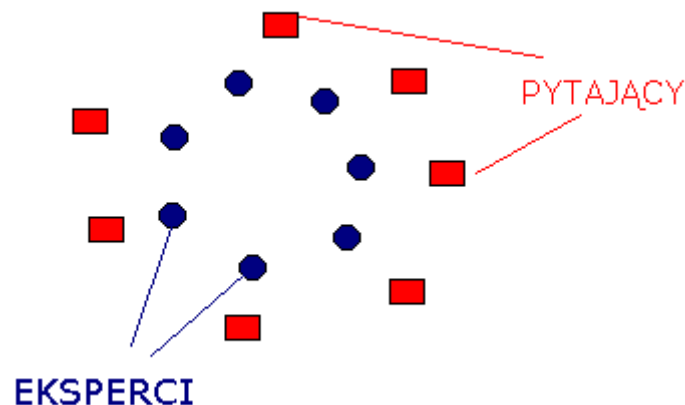
Uczniowie na kartkach samoprzylepnych zapisują problemy nurtujące młodzież w wieku licealnym z zakresu seksualności. Na jednej karteczce zapisują jeden problem. Młodzież wiesza kartki na tablicy, a nauczyciel odczytuje je i dzieli na grupy o podobnej treści, wyłaniając najważniejsze problemy.

Ćwiczenie 5 PORADA EKSPERTA

Nauczyciel dzieli uczniów na cztery grupy rozdając cukierki w czterech kolorach papierków (jeśli liczba osób uczestniczących w zajęciach nie jest liczna można wyłonić tylko dwie grupy). Uczniowie tworzą dwa okręgi, dwie grupy ekspertów i dwie grupy pytających (wewnątrz okręgu siedzą eksperci). Każdy pytający otrzymuje jeden z wyodrębnionych w ćwiczeniu 4 problemów oraz kartkę formatu A4 i długopis.

Pytający siada naprzeciwko każdego eksperta w swoim kręgu i zapisuje podane przez niego rozwiązania.

Następnie pytający siada naprzeciwko następnego eksperta itd. (tak jak kroczący krąg).

Rys. 3 Przykładowe ustawienie krzeseł do ćwiczenia

Uwaga:

Uczniowie „eksperci ” podczas udzielania rad mogą korzystać z literatury fachowej zgromadzonej przez nauczyciela oraz z zasobów sieci Internet.

FAZA PODSUMOWUJĄCA:

Po zapisaniu wszystkich zaleceń i rad „ekspertów” ze swojego kręgu, pytający prezentują rozwiązania podane przez ekspertów. Nauczyciel weryfikuje poprawność podanych rozwiązań na podstawie własnej wiedzy i w oparciu o fachowe źródła.

Na zakończenie zajęć nauczyciel inicjuje dyskusję na temat sposobów rozwiązań problemów zaproponowanych przez kolegów – czy są one skuteczne i możliwe do realizacji?

Nauczyciel dziękując za udział w zajęciach prosi uczniów o wypełnienie kart ewaluacji (załącznik nr 1).

Uwaga

Zajęcia można podzielić na dwie jednostki. Pierwszą lekcję należy wówczas skończyć po ćwiczeniu 4, tak aby móc przeanalizować treść problemów wypisanych przez młodzież w tym ćwiczeniu i przygotować się merytorycznie do następnych zajęć.

BIBLIOGRAFIA:

- 1) Braun-Gałkowska M., Gutowska A., *W tę samą stronę. Książka dla nauczyciela o wychowaniu i lekcjach wychowawczych*, Wydawnictwo Krupski i S-ka, Warszawa 1994.
- 2) Brudnik E., Moszyńska A., Owczarska B., *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących*, Zakład Wydawniczy SFS, Kielce 2000.
- 3) Chomczyńska-Miliszkiewicz M., *Podróż w nieznanne. O miłości, seksie i rodzinie*, WSiP, Warszawa 1997.
- 4) Chomczyńska-Miliszkiewicz M., Pankowska D., *Polubić szkołę*, WSiP, Warszawa 1995.
- 5) Harwas-Napierała B., Trempała J. (red.), *Psychologia rozwoju człowieka*, PWN, Warszawa 2000.
- 6) Hornby G, Hali E., Hali C., *Nauczyciel wychowawca*, Gdańskie Wydawnictwo
- 7) *Psychologiczne*, Gdańsk 2005.
- 8) Jachimska M., *Scenariusze lekcji wychowawczych wg programu autorskiego, Życ skutecznie*, Oficyna Wydawnicza UNUS 1997.
- 9) Kwiek M., Nowak I., *Dorastanie do miłości*, Wydawnictwo Rubikon, Kraków 2010.
- 10) Lew-Starowicz Z., Szczerba K., *Nowoczesne wychowanie seksualne*, Polska Oficyna Wydawnicza „BGW”, Warszawa 1995.
- 11) Ostrowska K., *W poszukiwaniu wartości*, Wydawnictwo Rubikon, Kraków 2004.

12) Szuty J., *Gdy nauczyciel jest wychowawcą*, Warszawa -Łódź, Wydawnictwo Szkolne PWN, Warszawa 2001.

Materiały internetowe:

http://www.oh-cards.com/files/flyer_poln.pdf

Obrazy i obiekty clipart.

Opracowanie: Magdalena Ankiewicz-Kopicka